

Chính sách Dân tộc
&
THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH DÂN TỘC

**KẾT QUẢ THỰC HIỆN VIỆC CHUYỂN
GIAO ỨNG DỤNG CÁC TIẾN BỘ KHOA
HỌC KỸ THUẬT VÀO PHÁT TRIỂN
NÔNG, LÂM NGHIỆP VÀ NÔNG THÔN
CỦA TỈNH ĐIỆN BIÊN (2006 - 2010)***

Điện Biên là một tỉnh miền núi thuộc địa đầu Tổ quốc và là đầu nguồn của 3 con sông lớn (sông Đà, sông Mê Kông và sông Mã). Phía Bắc giáp huyện Mường Lay (tỉnh Lai Châu), phía Tây và phía Nam giáp nước CHDCND Lào và phía Đông giáp huyện Thuận Châu (tỉnh Sơn La).

Tính đến thời điểm năm 2009, tổng diện tích tự nhiên của tỉnh Điện Biên là 9.562,9 km². Trong đó, diện tích đất nông nghiệp là 108.158 ha (chiếm 11,32% diện tích tự nhiên); diện tích đất lâm nghiệp có rừng là 309,765 ha (32,42%); diện tích đất chuyên dùng - 6.053 ha (0,68%); đất chưa sử dụng - 528.370 ha (55,3%). Toàn tỉnh có 9 đơn vị hành chính gồm: 1 Thành phố, 1 Thị xã và 7 huyện (trong đó có 4 huyện nghèo được hưởng chính sách theo quy định trong Nghị quyết 30a của Chính phủ); 112 xã, phường, thị trấn (trong đó có 92 xã thuộc diện khó khăn biên giới).

Theo báo cáo của UBND tỉnh năm 2009, dân số của toàn tỉnh ước khoảng 49,1 vạn người gồm 21 dân tộc, trong đó dân tộc Thái chiếm 40,4%, dân tộc Hmông - 28,8%, dân tộc Kinh - 19,7%, còn lại là các

dân tộc khác: Xinh-mun, Kơ-mú, Kháng, Lào, Tày, Cống, Mường, Nùng... (Báo cáo của UBND tỉnh Điện Biên năm 2009).

Trong giai đoạn 2006 - 2010, tỉnh Điện Biên đã tập trung huy động nguồn lực, ưu tiên đầu tư cho phát triển khoa học công nghệ; đồng thời giao chỉ tiêu kế hoạch cụ thể cho các ngành, các cấp triển khai thực hiện. Tính từ năm 2006 đến nay, tỉnh Điện Biên đã triển khai thực hiện 73 danh mục đề tài, dự án trong đó:

Đề tài, dự án khoa học công nghệ Trung ương hỗ trợ là 6 danh mục với tổng kinh phí 2.920 triệu đồng. Đó là các đề tài, dự án: Chuyển giao công nghệ, tổ chức sản xuất phân bón hữu cơ vi sinh; Áp dụng các biện pháp thâm canh bông thích hợp; Xây dựng chỉ dẫn “Điện Biên” cho sản phẩm gạo của tỉnh Điện Biên; Xây dựng mô hình sản xuất ngô lai F1 tại tỉnh Điện Biên; Nghiên cứu ứng dụng kỹ thuật gây động dục đồng loạt, nâng cao hiệu quả thụ tinh nhân tạo nhằm tăng năng suất đàn bò tại tỉnh.

Đề tài, dự án cấp tỉnh có 67 danh mục với tổng kinh phí là 17.724,9 triệu đồng. Trong đó, lĩnh vực nông, lâm nghiệp có 32 danh mục (chiếm 56,31%), với số vốn đầu tư là 9.980,9 triệu đồng; lĩnh vực công nghiệp có 1 danh mục (0,69%), vốn đầu tư 122,5 triệu đồng; lĩnh vực khoa học xã hội và nhân văn có 17 danh mục (15,80%), vốn đầu tư 2.800,3 triệu đồng; lĩnh vực điều tra nghiên cứu có 10 danh mục (19,27%), vốn đầu tư 3.415,8 triệu đồng; lĩnh vực tin học và CNTT có 3 danh mục (4,39%), vốn đầu tư 778,1 triệu đồng; lĩnh vực y tế có 4 (3,54%), vốn đầu tư 627,2 triệu đồng.

Đến nay đã có 23 đề tài, dự án đã được Hội đồng khoa học của tỉnh nghiệm

* Nguồn: UBND tỉnh Điện Biên năm 2010.

thu và đưa vào ứng dụng trong thực tiễn. Trong đó, lĩnh vực nông, lâm nghiệp - 9 đề tài, dự án; lĩnh vực khoa học xã hội và nhân văn - 3 đề tài, dự án; lĩnh vực tin học và CNTT - 3 đề tài, dự án; lĩnh vực điều tra nghiên cứu - 6 đề tài, dự án; các lĩnh vực khác - 2 đề tài, dự án.

Các đề tài, dự án sau khi được nghiệm thu và đưa vào ứng dụng trong thực tiễn đã đóng góp tích cực vào việc chỉ đạo điều hành của cấp ủy, chính quyền các cấp và làm tăng năng suất, sản lượng, chất lượng và hiệu quả kinh tế của một số giống cây trồng vật nuôi, cụ thể:

- Sản xuất nông, lâm, ngư nghiệp

Trong những năm qua, tỉnh đã thực hiện xây dựng và chuyển giao mô hình ứng dụng khoa học kỹ thuật vào việc lai tạo giống một số loại giống cây trồng trên địa bàn một số xã của các huyện Mường Ảng, Tuần Giáo, Tủa Chùa, Điện Biên Đông...; qua đó đã tuyển chọn và đưa vào sản xuất một số loại giống có hiệu quả kinh tế cao và sử dụng cơ cấu đất phù hợp như: giống lúa IR64, C70, lúa Bắc thơm, lúa lai Nhị ưu 838, giống ngô lai F1 - LVN10, giống đậu tương DT84, DN42; giống cây ăn quả nhãn lồng Hưng Yên, nhãn Hương Chi, nhãn đường phèn, cam sành, cam Xã Đoài, quýt, 6 giống bưởi đặc sản (bưởi Diễn, bưởi Đoan Hùng, bưởi Chí Đám, bưởi Phúc Trạch, bưởi Năm Roi, bưởi Da xanh), hồng Nhân Hậu... để nhân rộng ra địa bàn các huyện trong tỉnh. Các dự án xây dựng mô hình chuyển giao tiến bộ kỹ thuật thâm canh tăng năng suất có kết quả tốt, được nông dân áp dụng rộng rãi như: Dự án chuyển giao tiến bộ kỹ thuật (TBKT) thâm canh một số cây trồng nông nghiệp tại xã Luân Giới huyện Điện Biên Đông; Dự án ứng dụng TBKT

thâm canh tăng năng suất cây trồng ở xã Mường Mùn huyện Tuần Giáo; Dự án hỗ trợ xây dựng mô hình chuyển giao TBKT thâm canh một số cây trồng, vật nuôi xã Mường Nhé huyện Mường Nhé... Năng suất lúa ở các vùng dự án đã đạt 50 - 60 tạ/ha vụ mùa và 55 - 70 tạ/ha vụ xuân; năng suất, sản lượng cây trồng của các mô hình đều tăng từ 20% đến 25%, kết quả của các mô hình vẫn được duy trì và ngày càng nhân rộng.

Ngoài ra, tỉnh cũng đã triển khai thực hiện dự án phát triển cây đậu tương trên đất một vụ lúa ở 7 huyện, thị với diện tích 1.000 ha; qua đó đã lựa chọn được chủng loại giống cây phù hợp và đưa ra khung thời vụ thích hợp để canh tác trên đất một vụ, năng suất đậu tương đạt 18 - 22 tạ/ha. Dự án sản xuất giống ngô lai F1 - LVN10, hàng năm đã cung cấp cho sản xuất tại địa phương từ 20 đến 50 tấn giống, năng suất ngô thương phẩm đạt từ 45 đến 60 tạ/ha; xây dựng và thực hiện dự án chuyển đổi cơ cấu cây trồng ở xã Mường Phăng, huyện Điện Biên. Ngoài áp dụng TBKT để sản xuất thâm canh, tăng năng suất cây trồng, dự án còn chuyển giao trồng 5 ha giống Đào Mỹ cho thu hoạch sớm hơn so với các giống hiện có ở địa phương, với năng suất cao, chất lượng tốt, có thể cho thu nhập từ 25 đến 30 triệu đồng/ha. Thực hiện xây dựng mô hình trồng và hỗ trợ chuyển giao dây chuyền công nghệ chế biến chè Tuyết Shan (chè cây cao) ở huyện Tủa Chùa. Đồng thời, triển khai và thực hiện dự án hỗ trợ sản xuất giống cây lâm nghiệp bằng công nghệ nuôi cấy mô, với tổng kinh phí 407 triệu đồng; qua đó đã xây dựng được cơ sở nuôi cấy mô đạt tiêu chuẩn kỹ thuật với năng lực sản xuất từ 100.000 đến 300.000 cây/năm; Hoàn thiện và làm chủ công nghệ sản xuất giống cây bạch đàn bằng phương pháp nuôi

cây mô, năm 2006 - 2007 đã sản xuất hơn 300.000 cây giống bạch đàn đạt tiêu chuẩn xuất vườn.

- Chăn nuôi

Để nâng cao hiệu quả kinh tế trong việc chuyển đổi cơ cấu giống vật nuôi theo hướng sản xuất hàng hóa tập trung, tỉnh đã chỉ đạo triển khai thực hiện Dự án: “*Sinh hóa đàn bò địa phương bằng phương pháp thụ tinh nhân tạo*”. Qua quá trình triển khai dự án, cho thấy bước đầu đã đạt được kết quả nhất định: bê con sinh ra có trọng lượng sơ sinh 15-18 kg/con, trọng lượng bò trưởng thành tăng 25-30%, qua đó đã góp phần cải tạo giống bò của địa phương. Ngoài ra, tỉnh còn thông qua việc triển khai hai đề tài “*Nghiên cứu triển khai một số công thức lai dê ngoại với dê địa phương, xây dựng quy trình nuôi dê thâm canh phù hợp với điều kiện địa phương*” và “*Xây dựng mô hình chăn nuôi dê lai lấy thịt tại huyện Điện Biên Đông*”, bước đầu có kết luận sơ bộ công thức lai đã thực hiện, tạo ra giống dê lai phù hợp với điều kiện của địa phương.

- Nuôi trồng thủy sản

Tỉnh cũng đã tập trung vào việc ứng dụng các thành tựu khoa học công nghệ mới để nuôi trồng thủy sản, nhằm tạo ra những sản phẩm mới, đa dạng có giá trị kinh tế cao để từ đó nâng cao hiệu quả cho người sản xuất. Điển hình là việc *nuôi thử nghiệm tôm càng xanh, cá chim trắng, cá mè Vinh, cá rô phi đơn tính, cá chép lai 3 dòng ở khu vực lòng chảo Điện Biên*.

Từ kết quả của việc nghiên cứu và nuôi thử nghiệm thành công một số loại thủy sản trên, tỉnh đã phối hợp với Viện Nghiên cứu Nuôi trồng thủy sản TW 1 - Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn kêu gọi được tổ chức EU tài trợ về kinh phí để

triển khai nhân rộng mô hình trên địa bàn tỉnh. Kết quả đó đã góp phần thúc đẩy ngành thủy sản phát triển, tạo công ăn việc làm, nâng cao đời sống và ổn định kinh tế cho người dân, đồng thời mở ra triển vọng các tỉnh miền núi phía Bắc cũng có thể phát triển nuôi một số giống thủy sản có chất lượng tốt, giá trị kinh tế cao.

- Phát triển nông nghiệp, nông thôn

Điện Biên đã thực hiện hỗ trợ đầu tư xây dựng mô hình thí điểm cụm công nghiệp, dịch vụ ở 2 xã: Mường Báng, huyện Tủa Chùa và Mường Nhà, huyện Điện Biên, bằng việc thành lập hợp tác xã để hướng dẫn và chuyển giao việc quản lý sử dụng các máy móc, thiết bị (máy ép gạch, máy cày, máy kéo, lò rèn) để tạo việc làm và cung cấp công/dụng cụ lao động cho nhân dân trong sản xuất nông nghiệp và chuyển giao máy chế biến nông sản và sản xuất ngành nghề truyền thống tại địa phương (nghiên cứu các biện pháp kỹ thuật nâng cao chất lượng chế biến chè, tinh bột dong, dệt vải thổ cẩm...).

Từ thực tiễn cho thấy, kết quả của việc chuyển giao, ứng dụng các tiến bộ khoa học công nghệ vào sản xuất nông, lâm nghiệp trên địa bàn tỉnh trong những năm qua đã đóng góp tích cực vào việc tăng năng suất cây trồng, vật nuôi từ 20% đến 30%, nhiều giống cây trồng cho năng suất cao tăng từ 1,5 đến 2 lần so với trước khi ứng dụng khoa học công nghệ..., đã tác động tích cực đến đời sống và nhận thức của người dân; qua đó các vấn đề về xã hội cũng đã được giải quyết, tạo công ăn việc làm, tăng thu nhập cho người lao động, góp phần xóa đói giảm nghèo, ổn định và thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội địa phương.

Lê Mùi